

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

«Ανάσα» για την ελληνική οικονομία η ταχύτερη μείωση των επιτοκίων της ΕΚΤ

Στη θωράκιση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και τα επόμενα χρόνια αναμένεται να συντελέσει το νέο τοπίο χαμηλότερων επιτοκίων που προδιαγράφεται, ήδη, από τις προθέσεις της ΕΚΤ να επιταχύνει τους ρυθμούς χαλάρωσης της νομισματικής της πολιτικής.

Οι ισχυρές τάσεις υποχώρησης που εμφανίζει ο πληθωρισμός στην ευρωζώνη και οι ανησυχητικές προβλέψεις για την πορεία της γερμανικής οικονομίας η οποία αναμένεται να καταρακυλήσει σε ύφεση για δεύτερη χρονιά εφέτος, δημιουργούν νέα δεδομένα που αναγκάζουν την ΕΚΤ να επανεκτιμήσει την έως τώρα πολιτική της σχετικά με τον ρυθμό μείωσης των επιτοκίων του ευρώ.

Τα μηνύματα που καταφθάνουν από τη Φρανκφούρτη προμηνύουν δύο μειώσεις επιτοκίων έως το τέλος του έτους, η πρώτη την ερχόμενη εβδομάδα και η δεύτερη τον Δεκέμβριο. Ωστόσο, στο βαθμό που επαναβεβαιωθούν και το επόμενο διάστημα τα καλά νέα για την πορεία του πληθωρισμού, αναμένονται και νέες μειώσεις επιτοκίων τους πρώτους μήνες του 2025, το εύρος των οποίων θα εξαρτηθεί από την πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας με επίκεντρο το υφεσιακό τοπίο στη γερμανική οικονομία.

Το νέο σκηνικό προδιέγραψε άλλωστε με δηλώσεις του, τις προηγούμενες ημέρες, ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας λέγοντας ότι ακόμη και μετά τις δύο μειώσεις που αναμένονται εφέτος, τα επιτόκια θα παραμείνουν υψηλά στο 3% συγκριτικά με τα χαμηλότερα επίπεδα στα οποία προσγειώνεται ο πληθωρισμός. Στον βαθμό που επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις και ο πληθωρισμός προσεγγίσει το 2%, η ΕΚΤ θα έχει περιθώριο να μειώσει περαιτέρω κατά 1 μία μονάδα τα επιτόκια, εξηγούν οικονομικοί αναλυτές επιχειρώντας να περιγράψουν τα νέα δεδομένα.

Τι σημαίνουν οι εξελίξεις αυτές για την ελληνική οικονομία; Παράγοντες της οικονομίας και στελέχη του οικονομικού επιτελείου μιλούν για ένα ιδιαίτερα θετικό σκηνικό που βοηθά να συνεχιστεί, απρόσκοπτα, η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας τα επόμενα χρόνια. Η τόνωση της ιδιωτικής κατανάλωσης που εκτιμάται ότι θα προέλθει από τη μείωση του κόστους εξυπηρέτησης των δανείων των νοικοκυριών και οι φθηνότερες πιστώσεις προς τις επιχειρήσεις για χρηματοδότηση επενδύσεων θα έχουν θετικές επιπτώσεις στον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ, ο οποίος σύμφωνα με το προσχέδιο του νέου προϋπολογισμού προβλέπεται να διαμορφωθεί στο 2,2% εφέτος και στο 2,3% το 2025. Σε κάθε περίπτωση αναμένεται να αποτελέσουν αντίβαρο σε αρνητικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από την στασιμότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας αλλά και από ενδεχόμενες οικονομικές αναταράξεις στο διεθνές περιβάλλον.

Το τοπίο χαμηλότερων επιτοκίων δημιουργεί, εξάλλου, ευνοϊκές συνθήκες για την αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής που αποτελεί ζητούμενο για τον μετασχηματισμό του οικονομικού μοντέλου στη χώρα μας και τη δημιουργία προϋποθέσεων διατηρήσιμων υψηλών ρυθμών ανάπτυξης στο μέλλον. Ήδη οι εξελίξεις στο μέτωπο αυτό είναι ιδιαίτερα θετικές.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε αύξηση 6,7% το οκτάμηνο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2024. Αυτό σημαίνει ότι η μεταποίηση ανακάμπτει από την κρίση της περασμένης δεκαετίας με αποτέλεσμα να αυξάνεται το μερίδιό της στο ΑΕΠ. Πρόκειται, όπως αναφέρουν αναλυτές, για πρόδρομο δείκτη περαιτέρω ανάκαμψης των εξαγωγών.

Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τις μεγαλύτερες αυξήσεις παραγωγής παρουσιάζουν οι κλάδοι που παράγουν προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας όπως είναι η παραγωγή χημικών προϊόντων και ουσιών (8,7%), η παραγωγή φαρμακευτικών σκευασμάτων (2,1%), η βιομηχανία τροφίμων (5,8%), η παραγωγή μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων (11,9%) η επισκευή και εγκατάσταση μηχανημάτων και εξοπλισμού (9%), η κατασκευή ηλεκτρονικών υπολογιστών, ηλεκτρονικών και οπτικών προϊόντων (4,9%), η κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (4,9%). Αξιοσημείωτη αύξηση παρουσιάζουν και άλλοι παραδοσιακοί κλάδοι όπως η βιομηχανία καπνού (13,9%) και η ποτοποιία (7,4%) .

Εν αναμονή των εξελίξεων στη Μέση Ανατολή η αγορά πετρελαίου - Τι θα γίνει εάν κλείσουν τα Στενά του Ορμούζ

Από ενδεχόμενη κλιμάκωση της αντιπαράθεσης μεταξύ Ισραήλ - Ιράν αλλά και τη συνέχιση των επιθέσεων των Χούτι, θα εξαρτηθούν σημαντικά το επόμενο διάστημα οι αγορές πετρελαίου που προς το παρόν διαθέτουν πλεονάζουσα παραγωγή η οποία συμβάλλει εν μέρει σε σταθεροποίηση των τιμών.

Το λιμάνι του κόλπου της Γάμπα στη Φλόριντα φαίνεται να έχει επιβιώσει από τον τυφώνα Μίλτον με ελάχιστες ζημιές, διαλύοντας τους φόβους ότι θα μπορούσε να διαταχθεί μια βασική πύλη για τις παραδόσεις καυσίμων. Αλλά και το λιμάνι του Progreso στο Μεξικό προσπαθεί να ανοίξει ξανά αφού δέχθηκε πλήγμα από την καταιγίδα.

Το Ιράν μπορεί και παράγει σήμερα περίπου 4 εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου ημερησίως (Mb/d), εκ των οποίων τα 2 Mb/d εξάγονται, κυρίως στην Κίνα.

Παράλληλα μέρος του διακινείται σε μεγάλο βαθμό από το σκοτεινό στόλο, που μπορεί είναι εκτός αγοράς, αλλά επηρεάζει τις τιμές.

Επίσης ο αριθμός της παραγωγής μειώθηκε χάρη στη Λιβύη που την διέκοψε για ένα μήνα τον Σεπτέμβριο. Η Λιβύη παρήγαγε 1,2 εκατ. βαρέλια ημερησίως, με 460.000 βαρέλια ημερησίως προς εξαγωγή, σύμφωνα με στοιχεία της Kpler.

-Τιμές και ναύλοι-

Η τιμή του αργού πετρελαίου διαμορφωνόταν το βράδυ της περασμένης Πέμπτης 10 Οκτωβρίου στα 79,65 δολ. το βαρέλι. Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης του αργού τύπου Brent αυξήθηκαν κατά 37 σεντς (0,5%) στα 76,95 δολάρια ανά βαρέλι. Επίσης τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης του West Texas Intermediate (WTI) αυξήθηκαν κατά 35 σεντς (επίσης 0,5%) στα 73,59 δολάρια ανά βαρέλι.

Σύμφωνα με ναυλομεσίτες, οι τιμές των VLCC έχουν σε μεγάλο βαθμό αυξηθεί εδώ και αρκετές εβδομάδες, καθώς από το χαμηλό του 2024 των 26.257 δολαρίων ανά ημέρα στις 30 Αυγούστου έφτασαν τα 41.226 δολάρια, καθώς η αγορά βγαίνει από την καλοκαιρινή ύφεση και οι εντάσεις μεταξύ Ιράν και Ισραήλ δημιουργούν αβεβαιότητα στην αγορά.

Εξάλλου και οι επιθέσεις των Χούτι εναντίον δεξαμενοπλοίων στην Ερυθρά Θάλασσα καλλιεργούν και αυτές την έντονη ανησυχία της αγοράς.

Η Κοινή Ομάδα Ασφάλειας JISG (Joint International Security Group) του ναυτιλιακού κλάδου (BIMCO, Διεθνές Ναυτιλιακό Επιμελητήριο, CLIA, INTERCARGO, INTERTANKO, OCIMF και IMCA) εξέδωσε νέες επικαιροποιημένες οδηγίες σχετικά με τη νότια Ερυθρά Θάλασσα και τον Κόλπο του Άντεν.

"Ο περιορισμός των πληροφοριών στα πεδία δεδομένων του Αυτόματου Συστήματος Αναγνώρισης AIS ή η απενεργοποίηση του μπορεί να καταστήσει δυσκολότερο τον εντοπισμό ενός πλοίου, αλλά είναι απίθανο να αποτρέψει μια επίθεση», αναφέρουν οι κατευθυντήριες γραμμές.

"Είναι, ωστόσο, πιθανό τα πλοία να παρακολουθούνται από πολλαπλές πηγές και η απενεργοποίηση του AIS από μόνη της δεν θα αποτρέψει τον εντοπισμό τους από τους Χούτι" τονίζεται.

Η JISG επισημαίνει επίσης ότι θα μπορούσε επίσης να εξεταστεί ο περιορισμός των δεδομένων AIS στα υποχρεωτικά πεδία και η παράλειψη του επόμενου λιμένα προέγερσης. Ωστόσο, έχοντας ενεργοποιημένο το AIS, οι Χούτι μπορούν να αποκτήσουν την οριστική θέση του πλοίου σε πραγματικό χρόνο.

Η ομάδα συμβουλεύει εξάλλου τα πλοία με απενεργοποιημένο AIS να εξετάσουν το ενδεχόμενο αλλαγής της πορείας και της ταχύτητας για να καταστήσουν τη διαδρομή τους λιγότερο προβλέψιμη με «νεκρό υπολογισμό».

«Ο νεκρός υπολογισμός χρησιμοποιείται από τους Χούτι ιδίως όταν αναπτύσσουν βολιψιασμένους πυραύλους κατά πλοία, οι οποίοι έχουν κακή τελική καθοδήγηση και στοιχίζουν σε μεγάλο βαθμό σε μια γεωγραφική συντεταγμένη.

Η ένωση ασφάλειας προειδοποίησε επίσης ότι οι Χούτι μπορεί να αποφασίσουν ότι ένα πλοίο ταιριάζει στο προφίλ στόχευσης που έχουν επιλέξει με βάση ξεπερασμένες πληροφορίες ιδιοκτησίας και διαχείρισης, ενώ ο συχνά λανθασμένος στόχος των μαχητών έχει οδηγήσει σε αποτυχία των πυραύλων να χάσουν τον προβλεπόμενο στόχο τους και να χτυπήσουν ένα κοντινό πλοίο, υπογραμμίζοντας τη σημασία της διατήρησης της απόστασης από άλλα πλοία. "Η απόσταση μεταξύ των πλοίων χρειάζεται προσεκτική εξέταση" τονίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές.

Σημειώνεται ότι τέσσερις εβδομάδες μέσα στον Σεπτέμβριο, οι διελύσεις μέσω του στενού Bab el Mandeb, ήταν 851, μειωμένες από 871 κατά την προηγούμενη περίοδο τεσσάρων εβδομάδων. Τα στοιχεία για ολόκληρο τον μήνα θα δείξουν αν η καταστροφική επίθεση στο πλοίο Σούνιο είχε ουσιαστικό αντίκτυπο στις διελύσεις.

Σημειώνεται ότι το ελληνόκτητο τάνκερ ρυμουλκήθηκε προς το Σουέζ από το ναυαγοσωστικό πλοίο ΑΙΓΑΙΟΝ ΠΕΛΑΓΟΣ αφού πρώτα έγινε η πλήρης κατάσβεση των 18 εστιών φωτιάς που είχαν προκληθεί από εκρηκτικά των Χούτι. Στο ελληνικό τάνκερ αναμένεται να διενεργηθεί μετάγγιση του φορτίου του (σε 150.000 τόνοι ιρακινού αργού πετρελαίου) σε άλλο δεξαμενόπλοιο.

Πηγές από το υπουργείο Ναυτιλίας ανέφεραν ότι η κατάσβεση πραγματοποιήθηκε από εξειδικευμένη ναυαγοσωστική ομάδα 27 ατόμων με την υποστήριξη του ναυαγοσωστικού πλοίου σε αγκυροβόλιο της Ερυθραίας.

Υπενθυμίζεται ότι η ένοπλη ομάδα των Χούτι χτύπησε το πλοίο στην Ερυθρά Θάλασσα στις 21 Αυγούστου, ενώ τοποθέτησαν και εκρηκτικά που προκάλεσαν τις πυρκαγιές οι οποίες μαινόταν μέχρι την κατάσβεσή τους.

Στο μεταξύ αναλυτές της Poten & Partners αναφερόμενοι στις εξελίξεις στην αγορά Μαύρου Χρυσού επισημαίνουν ότι η κατάσταση θα μπορούσε να γίνει δυσκολότερη, στην περίπτωση που το Ιράν έκλεινε τα στενά του Ορμούζ, το πιο σημαντικό σημείο διέλευσης πετρελαίου στο κόσμο. Μια τέτοια απόφαση θα διέκοπε τις ροές πετρελαίου και από άλλους παραγωγούς της Μέσης Ανατολής ενώ θα ήταν επιζήμια και για την αγορά των δεξαμενοπλοίων. Επίσης κάτι τέτοιο θα προκαλούσε αύξηση τιμών και εμπλοκή και άλλων υπερδυνάμεων στη σύγκρουση.

-Οι κρίσεις στο Σουέζ-

Υπενθυμίζεται το προηγούμενο της κρίσης του Σουέζ το 1956-1957 οπότε ο τότε Αιγύπτιος πρόεδρος, Γκαμάλ Άμπντελ Νάσερ, εθνικοποίησε τη διάδρομη του Σουέζ και την έκλεισε για πέντε μήνες αναγκάζοντας τα δεξαμενόπλοια για πρώτη φορά να ταξιδεύουν γύρω από το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας. Επίσης η Διώρυγα του Σουέζ έκλεισε και πάλι μετά τον πόλεμο των Έξι Ημερών το 1967 για οκτώ χρόνια. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, οι επιχειρήσεις δεξαμενόπλοιοι ανέπτυξαν εναλλακτικές διαδρομές και οι πλοιοκτήτες κατασκεύαζαν όλο και μεγαλύτερα πλοία για να μεγιστοποιήσουν τις οικονομίες κλίμακας. Αυτό προκάλεσε τη στροφή προς τα VLCC (Very Large Crude Carriers) και ULCC (Ultra Large Crude Carriers).

Όταν η διώρυγα του Σουέζ άνοιξε επιτέλους, τα μεγάλα αυτά πλοία δεν μπορούσαν να περάσουν λόγω της περιορισμού μεγέθους της διώρυγας, καθιστώντας πολλές από τις αλλαγές στο εμπορικών διαδρομών μόνιμες.

Μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα: Τα τρία «κλειδιά» για την ανάπτυξη της χώρας τα επόμενα χρόνια

Τρεις βασικοί παράγοντες θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της χώρας τόσο εφέτος, όσο και τα επόμενα έτη, όπως επισημαίνεται στο Μεσοπρόθεσμο Σχέδιο 2025- 2028 που υποβλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Πρόκειται για την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και κατ' επέκταση την ενίσχυση της ιδιωτικής κατανάλωσης (σε αντίθεση με τη δημόσια κατανάλωση εξαιτίας των δημοσιονομικών περιορισμών), την αύξηση των επενδύσεων (λόγω και του Ταμείου Ανάκαμψης και τη χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής) και την ενίσχυση της εγχώριας και εξωτερικής ζήτησης (από τις τουριστικές εισπράξεις και την αύξηση των εξαγωγών).

Και όπως, εν προκειμένω, δήλωσε χαρακτηριστικά, στη συνέντευξή του στο ΑΠΕ- ΜΠΕ την περασμένη Κυριακή, ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστής Χατζηδάκης, «το νέο Μεσοπρόθεσμο αποτυπώνει την εφαρμογή μίας οικονομικής πολιτικής η οποία, συνδυάζοντας τη δημοσιονομική σταθερότητα με μία φιλοεπενδυτική προσέγγιση, θα συνεχίσει να ανεβάζει την Ελλάδα ψηλότερα. Στήριζουμε την ανάπτυξη δηλαδή, ώστε να μειωθεί περαιτέρω το δημόσιο χρέος και να αυξηθούν παραπάνω τα εισοδήματα.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το Μεσοπρόθεσμο:

1. Η αναπτυξιακή πορεία αντανακλά τη σημαντική αύξηση των επενδύσεων. Συγκεκριμένα, ο ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου προβλέπεται να αυξήσει τη συνεισφορά του στην πραγματική ανάπτυξη (1 ποσοστιαία μονάδα το 2024 και 1,3 το 2025), με τον ετήσιο ρυθμό να αυξάνεται από 4% το 2023, σε 6,7% το 2024 και 8,4% το 2025. Η αναμενόμενη περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής, η επιτάχυνση της υλοποίησης του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και η βελτίωση του οικονομικού κλίματος μετά την αναβάθμιση της οικονομίας σε επενδυτική βαθμίδα, θα αποτελέσουν τις κινητήριες δυνάμεις πίσω από αυτήν την επέκταση.

Σε αυτό το πλαίσιο, η διαθεσιμότητα επιχειρηματικών πιστώσεων αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω από τα χαμηλότοκα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ). Η σύνθεση των επενδύσεων αναμένεται να προέλθει κατά κύριο λόγο από παραγωγικές επενδύσεις σε εξοπλισμό, και δευτερευόντως από επενδύσεις σε μη οικιστικές κατασκευές, οι οποίες αντανακλούν σε μεγάλο βαθμό έργα υποδομής του ΤΑΑ. Το ΤΑΑ αναμένεται να συμβάλει αποφασιστικά στην αύξηση της πραγματικής ανάπτυξης το 2024 και το 2025, μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων για την επέκταση της παραγωγικής ικανότητας, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας, την αντιμετώπιση της ανάγκης για τεχνολογική προσαρμογή και την ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, με αποτέλεσμα υψηλότερη δυναμική ανάπτυξη.

Ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση

2. Η συμβολή της ιδιωτικής κατανάλωσης την περίοδο 2024- 2025 αναμένεται να παραμείνει σταθερή, με μέσο όρο 1,2 ποσοστιαίες μονάδες και ετήσιο ρυθμό αύξησης 1,7%. Η συμβολή αυτή υποστηρίζεται από την αύξηση του πραγματικού εισοδήματος, μέσω μισθολογικών αυξήσεων σε ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, την περαιτέρω βελτίωση της αγοράς εργασίας και τον αποκλιμακούμενο πληθωρισμό. Αντίθετα, η δημόσια κατανάλωση αναμένεται να συμβάλει οριακά στην ανάπτυξη το 2024 (0,1 ποσοστιαία μονάδα και 0,4% ετήσια αύξηση) και να παραμείνει αμετάβλητη το 2025, αντανακλώντας μια δημοσιονομική πολιτική στο πλαίσιο των νέων δημοσιονομικών κανόνων από την Κομισιόν.

3. Η αναμενόμενη αύξηση της εγχώριας ζήτησης, ωθούμενη από τις επιταχυνόμενες επενδύσεις, προβλέπεται να οδηγήσει σε ενίσχυση των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών (3,7% κατά μέσο όρο). Ωστόσο, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αναμένεται να αυξηθούν ταχύτερα από τις εισαγωγές (4,1% κατά μέσο όρο), εποφελούμενες από την αυξανόμενη εξαγωγική ικανότητα και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, σε ευθυγράμμιση με τη σταδιακή ανάκαμψη της εξωτερικής ζήτησης. Η συνεχής αύξηση των μεριδίων στις εξαγωγικές αγορές και η σταθερή αύξηση των τουριστικών εισπράξεων, αναμένεται να οδηγήσουν σε σταδιακή περαιτέρω μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών.

Bloomberg: Slowbalisation, Β΄ Ψυχρός Πόλεμος ή νέα παγκοσμιοποίηση; – Τα 3 σενάρια για χρέος και ανάπτυξη

Ένας αιματηρός πόλεμος στην Ουκρανία, ένας εμπορικός πόλεμος μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ και η απειλή του Ντόναλντ Τραμπ για σαρωτικές αυξήσεις των δασμών εγείρουν την προοπτική μιας επιταχυνόμενης ρήξης των διεθνών δεσμών. Για την παγκόσμια οικονομία, οι συνέπειες θα ήταν σημαντικές και αρνητικές.

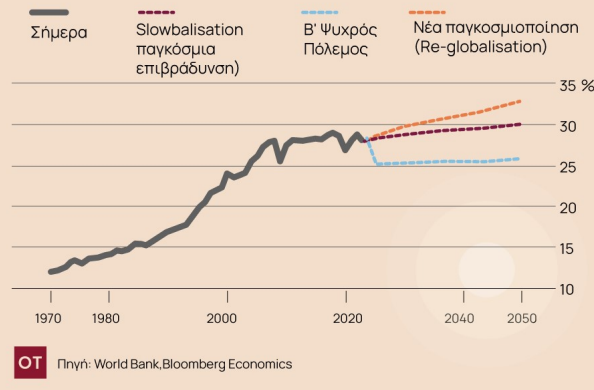
Το Bloomberg Economics έχει μοντελοποιήσει τρία μελλοντικές προοπτικές: μια βασική περίπτωση «επιβράδυνσης» (χρησιμοποιείται ο συνθετικός όρος slowbalisation) της παγκόσμιας συνεργασίας, μια διαίρεση του κόσμου σε μπλοκ τύπου Ψυχρού Πολέμου και μια λιγότερο πιθανή επιστροφή στην παγκοσμιοποίηση. Για κάθε περίπτωση, χρησιμοποιείται μια σειρά μοντέλων για την εκτίμηση του αντίκτυπου στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και στο χρέος των μεγάλων οικονομιών.

Ένα δεύτερος Ψυχρός Πόλεμος θα μειώσει κατά 7,1 τρισεκατομμύρια δολάρια το παγκόσμιο ΑΕΠ το 2035

Τα αποτελέσματα του Bloomberg Economics δείχνουν ότι ένας δεύτερος Ψυχρός Πόλεμος θα μειώσει κατά 7,1 τρισεκατομμύρια δολάρια το παγκόσμιο ΑΕΠ το 2035 σε σχέση με το σημερινό επίπεδο, εάν συνεχιστεί η τρέχουσα τάση επιβράδυνσης. Το χρέος θα ωθηθεί υψηλότερα από την βραδύτερη ανάπτυξη και τις αυξημένες αμυντικές δαπάνες.

Τρία σενάρια για το παγκόσμιο εμπόριο

Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ως μερίδιο του παγκόσμιου ΑΕΠ, σήμερα και τα σενάρια του Bloomberg Economics

Οι εκλογές στις ΗΠΑ στις 5 Νοεμβρίου θα αποτελέσουν κεντρικό σημείο. Η αντιπρόεδρος Κάμαλα Χάρις εξακολουθεί να συμπληρώνει τις λεπτομέρειες της εξωτερικής της πολιτικής. Αλλά η συνέχεια φαίνεται λογικό στοίχημα, με συνεχείς ελέγχους στο εμπόριο με την Κίνα, συνεχή υποστήριξη για την Ουκρανία και προσκόλληση σε συμμαχίες από τη Δυτική Ευρώπη έως την Ανατολική Ασία. Ο Τραμπ υπόσχεται δασμούς 60% στην Κίνα και έως και 20% σε όλους τους άλλους – το μεγαλύτερο εμπορικό σοκ μετά τον περίφημο νόμο Smoot-Hawley που βάρυνε τη Μεγάλη Ύφεση της δεκαετίας του 1930. Ο πρώην πρόεδρος απειλεί επίσης να αφαιρέσει την εγγύηση ασφαλείας των ΗΠΑ από χώρες που δεν πληρώνουν. Ένα τρίτο επίπεδο της πλατφόρμας Τραμπ είναι η απέλαση των παράτυπων μεταναστών.

Επιβράδυνση – Slowbalisation

Στο πλαίσιο της επιβράδυνσης, δεν υπάρχει μεγάλη πρόοδος όσον αφορά τη μείωση των φραγμών στο εμπόριο, τις επενδύσεις και τη μετανάστευση, αλλά ούτε αυτά γίνονται υψηλότερα. Οι δασμοί και οι έλεγχοι των εξαγωγών των ΗΠΑ στην Κίνα παραμένουν σε ισχύ, αν και δεν είναι αρκετά αυστηροί για να αποκώσουν την πρόσβαση στις παγκόσμιες αγορές ή την τεχνολογία. Οι προηγμένες οικονομίες επωφελούνται από τη μετανάστευση, η οποία ενισχύει την προσφορά εργατικού δυναμικού και βελτιώνει την παραγωγικότητα, ενώ τα κέρδη αποτελεσματικότητας από το εμπόριο συνεχίζονται.

Σε αυτήν την περίπτωση, η παγκόσμια ανάπτυξη για την επόμενη δεκαετία είναι κατά μέσο όρο 3,3%, από 3,7% τη δεκαετία πριν από την κρίση της Covid-19. Το παγκόσμιο ΑΕΠ αυξάνεται, από 105 τρισεκατομμύρια δολάρια το 2023 σε 183 τρισεκατομμύρια δολάρια το 2035. Η Κίνα, ενισχυμένη από μια μέτρια κλιμάκωση των παγκόσμιων δεσμών, αλλά επιβαρυνόμενη από το χρέος και τη μείωση του πληθυσμού, βλέπει την ανάπτυξη να υποχωρεί στο 3,7% κατά μέσο όρο, από 7,7% στην προ-Covid-19 περίοδο.

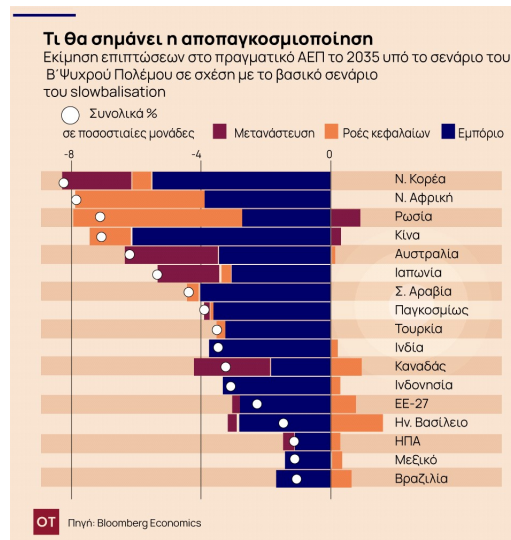
Στις ΗΠΑ, η ανάπτυξη επιβραδύνεται στο 1,7%, από 2,4%. Τα επίπεδα του χρέους συνεχίζουν να αυξάνονται, λόγω των πιέσεων από τις δαπάνες που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού, τα υψηλότερα επιτόκια και την πολιτική πραγματικότητα που σημαίνει ότι είναι πιο εύκολο να υποσχεθεί δημοσιονομική πειθαρχία αύριο παρά να την υλοποιήσεις σήμερα. Για την Ομάδα των Επτά προηγμένων οικονομιών (G7), το χρέος αυξάνεται από 126% του ΑΕΠ το 2023 σε 142% το 2035. Το χρέος των ΗΠΑ αυξάνεται από 97% του ΑΕΠ το 2023 σε 139% το 2035. Για την Κίνα, αυξάνεται από 56% σε 88%.

Β΄ Ψυχρός Πόλεμος

Αυτό το σενάριο βρίσκει τον κόσμο χωρισμένο σε ανταγωνιστικά μπλοκ υπό την ηγεσία των ΗΠΑ και της Κίνας. Οι δασμοί μεταξύ των μπλοκ αυξάνονται, από ένα μέσο όρο περίπου 8% σε σχεδόν 40%—ισοδύναμο με το επίπεδο που επέβαλε η Κίνα στον υπόλοιπο κόσμο το 1992. Η μετανάστευση μεταξύ των μπλοκ σταματά. Οι επενδυτές αντλούν κεφάλαια από τους ανταγωνιστές. Οι παγκόσμιες αμυντικές δαπάνες αυξάνονται, από μέσο όρο 2,3% του ΑΕΠ το 2023 σε 4% έως το 2035.

Ο οικονομικός αντίκτυπος είναι μεγάλος. Το τέλος του εμπορίου και των ροών κεφαλαίων εμποδίζει την πρόσβαση των αναδυόμενων αγορών στην προηγμένη τεχνολογία, επιβραδύνοντας τα κέρδη λόγω παραγωγικότητας. Οι χώρες του μπλοκ της Κίνας δέχονται σημαντικό πλήγμα. Ο τερματισμός των μεταναστευτικών ροών εμποδίζει την προσφορά εργασίας και την αύξηση της παραγωγικότητας και στις προηγμένες οικονομίες του μπλοκ των ΗΠΑ.

Συνέχεια....

Η αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ την επόμενη δεκαετία θα επιβραδυνθεί στο 2,9%, συρρικνώνοντας την παγκόσμια οικονομία το 2035 κατά περίπου 7,1 τρισεκατομμύρια δολάρια σε σχέση με τη βασική περίπτωση.

Στις ΗΠΑ, η μέση ετήσια ανάπτυξη επιβραδύνεται στο 1,6%, με αποτέλεσμα να ψαλιδίσει κατά περίπου 500 δισεκατομμύρια δολάρια το ΑΕΠ του 2035. Στην Κίνα, η ανάπτυξη είναι κατά μέσο όρο 3%, με μείωση της τάξης των 2,5 τρισεκατομμυρίων δολαρίων του ΑΕΠ το 2035. Οι χώρες που ωφελήθηκαν περισσότερο από την παγκοσμιοποίηση υποφέρουν περισσότερο όταν η παγκοσμιοποίηση υποχωρεί.

Όσον αφορά το χρέος, ο συνδυασμός υψηλότερων αμυντικών δαπανών και χαμηλότερης ανάπτυξης σημαίνει ότι το βάρος αυξάνεται. Για τις οικονομίες της G-7, το σενάριο του Ψυχρού Πολέμου προβλέπει ότι ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ αυξάνεται στο 171% το 2035, περίπου 29 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερα από ό,τι στην περίπτωση της βάσης επιβράδυνσης. Το χρέος ανεβαίνει στο 148% στις ΗΠΑ, το οποίο είναι δύσκολο να διατηρηθεί. Στην Κίνα, το χρέος θα διογκωθεί στο 118% της ετήσιας παραγωγής.

Νέα παγκοσμιοποίηση (re-globalisation)

Φανταστείτε τώρα οι δασμοί ΗΠΑ-Κίνας να επιστρέψουν στα προ του εμπορικού πολέμου επίπεδα και να ολοκληρωθεί τελικά ο γύρος των δασμολογικών μειώσεων της Ντόχα — που εισήχθη τον Νοέμβριο του 2001. Οι διασυνοριακές ροές κεφαλαίων και μετανάστευσης μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας επιστρέφουν στις τάσεις πριν από τον εμπορικό πόλεμο και οι αμυντικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ παραμένουν αμετάβλητες.

Η μέση ετήσια αύξηση του παγκόσμιου ΑΕΠ την επόμενη δεκαετία θα ήταν 3,4%, ανεβάζοντας το μέγεθος της παγκόσμιας οικονομίας το 2035 σε 186 τρισεκατομμύρια δολάρια. Στις ΗΠΑ, η ανάπτυξη αυξάνεται έως και 1,8%, προσθέτοντας 600 δισεκατομμύρια δολάρια στο ΑΕΠ του 2035 σε σχέση με τη βασική περίπτωση. Στην Κίνα, οι μειωμένοι εμπορικοί φραγμοί και οι ανανεωμένες εισροές κεφαλαίων αυξάνουν τη μέση ανάπτυξη έως και 4%, προσθέτοντας 800 δισεκατομμύρια δολάρια στο ΑΕΠ του 2035. Η ταχύτερη ανάπτυξη μειώνει τους δείκτες χρέους προς ΑΕΠ, αλλά χωρίς καμία προσαρμογή των αμυντικών δαπανών σε σχέση με το βασικό επίπεδο, ο αντίκτυπος είναι οριακός.

Ποιο μέλλον λοιπόν έρχεται;

Ανεξάρτητα από το ποιος θα κερδίσει στις αμερικανικές προεδρικές εκλογές τον Νοέμβριο, η ταχεία επιστροφή στην περίοδο ακμής της παγκοσμιοποίησης των δεκαετιών 1990-2000 φαίνεται απίθανη. Η νίκη του Τραμπ το 2016 έδειξε την πολιτική ισχύ της απόρριψης του ελεύθερου εμπορίου, αφήνοντας λίγη όρεξη στην Ουάσινγκτον για επιστροφή στην παλιά νεοφιλελεύθερη συναίνεση. Ωστόσο, οι καιροί αλλάζουν, οι ηγέτες αλλάζουν και η επιστροφή στον ενθουσιασμό για την παγκοσμιοποίηση, αν και απίθανη σήμερα, δεν θα είναι αδύνατη αύριο.

Η επιβράδυνση είναι εκεί που βρισκόμαστε τώρα, και αυτός είναι γενικά ένας αξιοπρεπής οδηγός για το πού πάμε. Το μοντέλο των ΗΠΑ «μικρή αυλή, ψηλός φράκτης» που επιδιώκει να εμποδίσει την πρόσβαση της Κίνας σε ένα συγκεκριμένο σύνολο τεχνολογιών κρίσιμων για την εθνική ασφάλεια, ενώ εξακολουθεί να επιτρέπει τα ευρύτερα οφέλη του ανοιχτού χαρακτήρα, έχει το πλεονέκτημα να διατηρεί τις αμερικανικές επιχειρήσεις ευχαριστημένες και να απαντά τουλάχιστον σε ορισμένες από τις ανησυχίες των γερακιών της εθνικής ασφάλειας.

Μια δεύτερη προεδρία Τραμπ θα είχε ως αποτέλεσμα έναν κόσμο που θα θυμίζει έναν Β΄ Ψυχρό Πόλεμο; Μάλλον όχι. Οι πολιτικές του Τραμπ στοχεύουν συμμάχους όπως η Γερμανία καθώς και αντιπάλους όπως η Κίνα. Υπάρχει επίσης ένα ερώτημα σχετικά με το εάν οι προεκλογικές υποσχέσεις θα μετατραπούν σε πραγματικότητα. Αλλά μια πιο συγκρουσιακή ατμόσφαιρα θα μπορούσε να επηρεάσει τη δυναμική της πολιτικής. Είναι δύσκολο να πούμε μια καλή λέξη για την Κίνα στην Ουάσινγκτον αυτές τις μέρες, και το ίδιο ισχύει για τις ΗΠΑ στο Πεκίνο. Αυτό είναι ένα περιβάλλον όπου οι σχέσεις θα μπορούσαν να χαλάσουν.

Ένας κόσμος κάπου μεταξύ της βασικής περίπτωσης επιβράδυνσης και του σεναρίου κινδύνου από έναν Β΄ Ψυχρό Πόλεμο δεν είναι το ιδανικό μέρος. Η ανάπτυξη θα είναι πιο αδύναμη, οι επενδυτικές ευκαιρίες πιο ριψοκίνδυνες. Το σπάσιμο των αλυσίδων εφοδιασμού θα αυξήσει τον πληθωρισμό. Για τις αναδυόμενες αγορές, η σκάλα από το χαμηλό εισόδημα στο υψηλό θα είναι πιο δύσκολο να διανυθεί.

Πηγή: Bloomberg Economics – Οικονομικός Ταχυδρόμος